

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗА ОСВІТНЬО-
ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Метою моніторингу було оцінювання здобувачами ступеня вищої освіти «Бакалавр» академічної доброчесності за ОПП «Облік і оподаткування». Анкетування проведено в 1 семестрі 2020-2021 навч. року.

Учасники анкетування – здобувачі ступеня вищої освіти «Бакалавр», які навчаються за ОПП «Облік і оподаткування».

Респондентам було запропоновано відповісти на десять питань, що оцінювали: якість освіти, рівень корупції в університеті, недоброчесність в процесі навчання та вивчення дисциплін, навчальне навантаження; колективи кафедр, що є взірцем доброчесності. За результатами проведення анкетування керівництво ТДАТУ, факультету (інституту), кафедри може застосовувати різні форми адміністративного впливу та вживання корегувальних дій.

Всього опитані **48 респондента** (здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр»), що склало **87%** від загальної кількості здобувачів за цією освітньою програмою. Розподіл респондентів за курсами навчання наведено на рисунку 1. Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

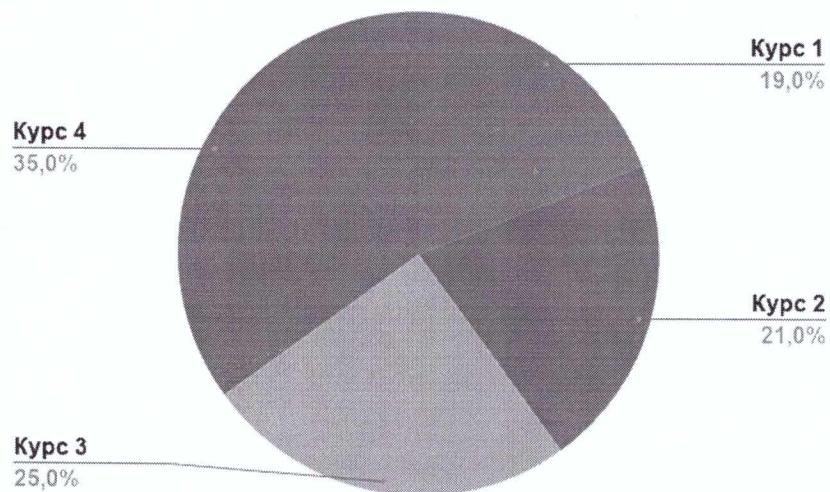

Рисунок 1 – Розподіл респондентів за курсами навчання

1. Здобувачам було запропоновано оцінити *якість освіти, яку вони отримують в ТДАТУ* за наступною шкалою (рівні): дуже низький; загалом низький; середній; загалом достатньо високий; дуже високий. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 2.

Рисунок 2 - Оцінювання якості освіти в ТДАТУ здобувачами вищої освіти (у відсотках)

З аналізу рисунку 2 не важко пересвідчитися у високій оцінці якості освіти в ТДАТУ, а саме рівні «дуже високий» 20,8% та «загалом достатньо високий» 62,5%.

2. Здобувачам вищої освіти було запропоновано оцінити корупцію в університеті за наступною шкалою: ні, не стосуються зовсім; частково стосуються, але часто викладачів провокують самі студенти; стосуються частково, і "ініціатива" належить деяким викладачам; корупція у нас масове явище, у якому задіяні усі - і студенти, і викладачі. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 3.

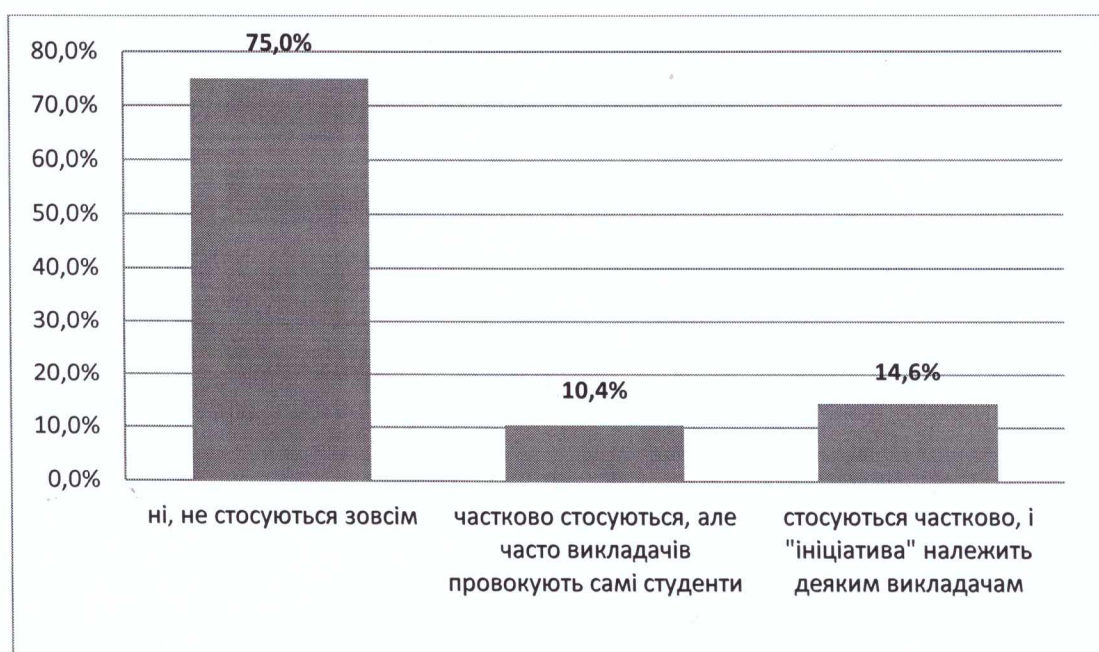

Рисунок 3 - Оцінювання здобувачами вищої освіти рівня корупції в університеті (у відсотках)

Аналіз рисунку 3 показує низький рівень корупції в ТДАТУ, а саме респонденти відповіли 75,0 % «ні, не стосуються зовсім». Але 14,6% респондентів 1 і 4 курсів відповіли «стосуються частково, і "ініціатива" належить деяким викладачам» і на це необхідно звернути увагу.

3. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «*Чи доводилось Вам особисто в процесі навчання робити наступне...?*». Варіанти відповідей були наступні - *часто, рідко, ніколи*:

- дарувати подарунки викладачам
- надавати викладачам на послуги кафедри
- купувати навчальні матеріали кафедри
- купувати реферат
- купувати курсову роботу
- купувати дипломну роботу
- платити гроші за оцінку
- платити за поселення у гуртожиток
- готувати шпаргалки для складання заліків, іспитів, ПМК
- списувати з власних конспектів на контрольних заходах
- завантажувати матеріали з Інтернету, компіювати і здавати як власні.

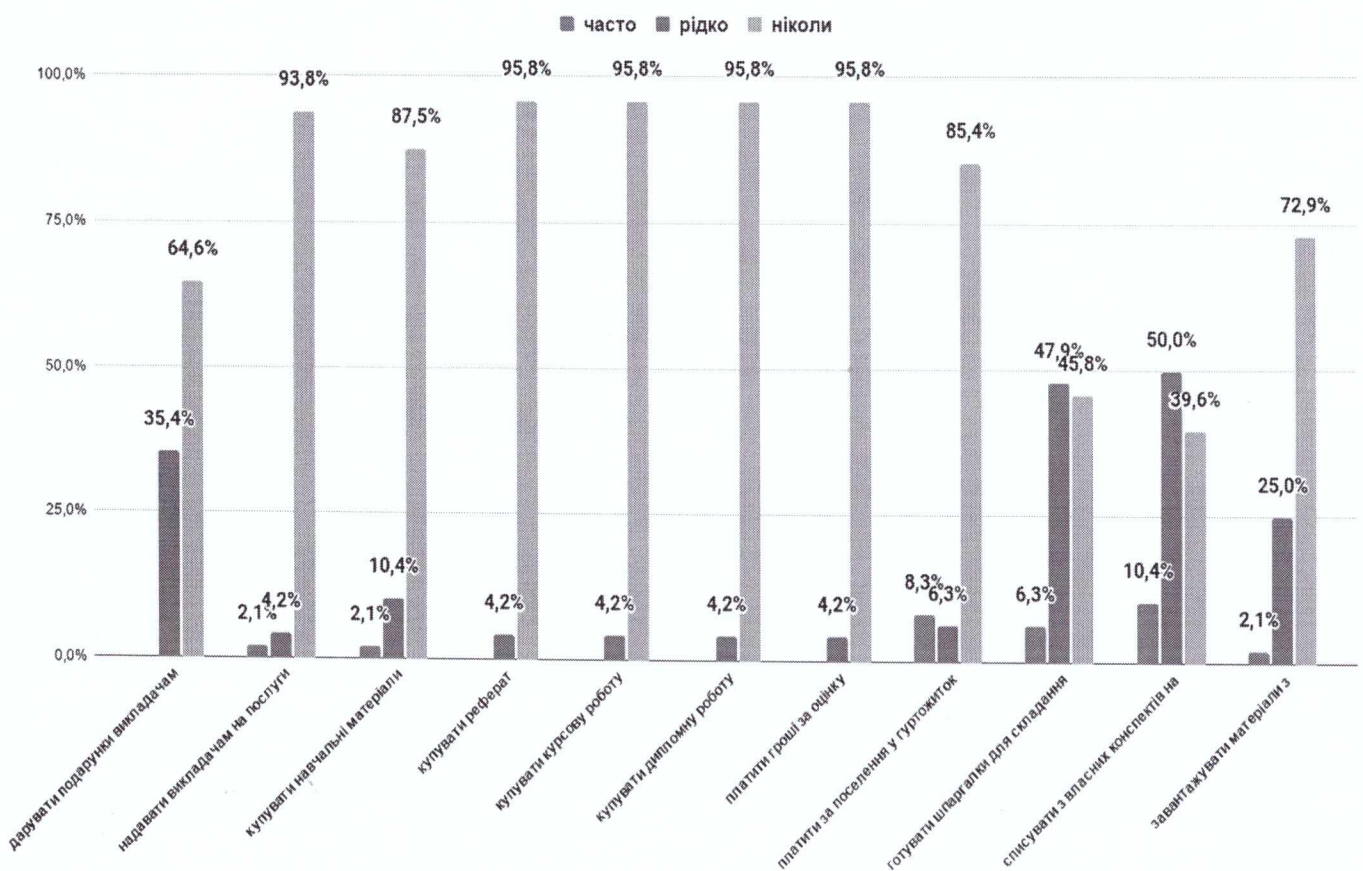

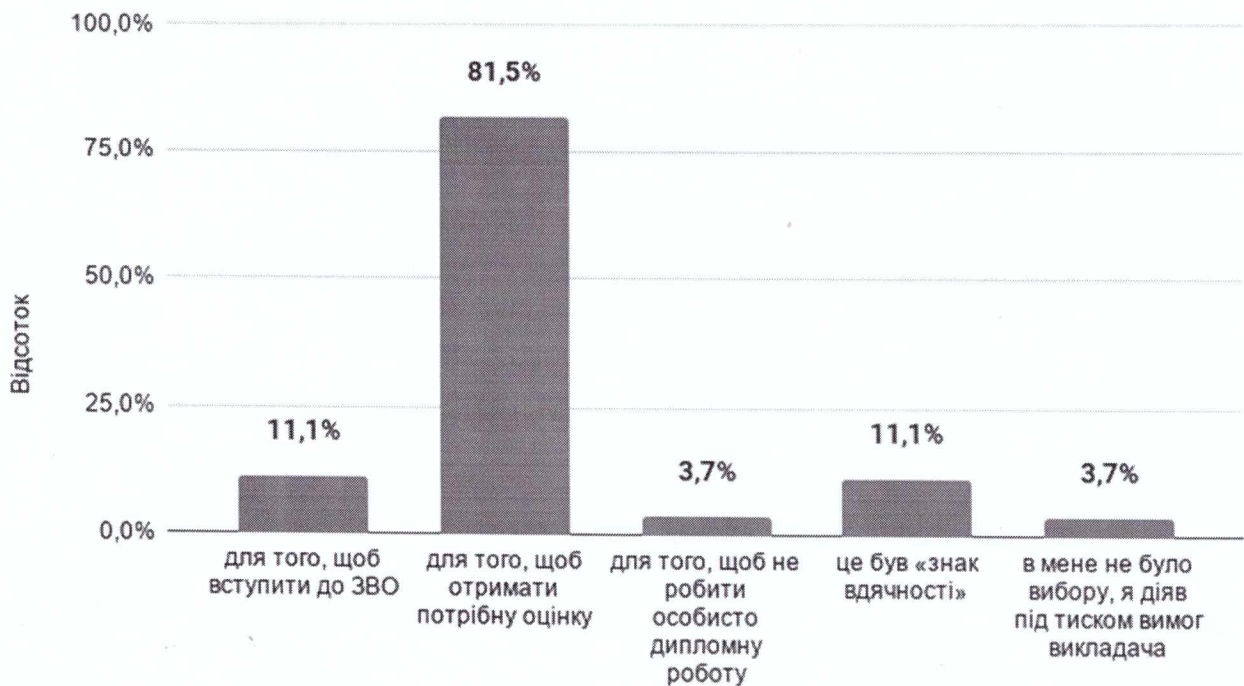
Рисунок 4 - Оцінювання здобувачами вищої освіти дій щодо питань недоброчесності в університеті (у відсотках)

Аналіз відповідей показує, що в середньому 79,3% респондентів перелічених дій щодо питань недоброчесності в університеті не робили ніколи. 60,4 % респондентів вказали, що «часто» і «рідко» списували з власних конспектів на контрольних заходах. Близько 55% готували шпаргалки для складання заліків, іспитів, ПМК. 35,4% респондентів вказали, що вони «рідко» дарували подарунки викладачам. Здобувачі вказали, що вони «часто» 8,3% і «рідко» 6,3% платили за поселення в гуртожиток.

4. В продовженні попереднього питання здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Якщо Ви особисто робили щось з вище переліченого, то з якою метою?». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- для того, щоб вступити до ЗВО
- для того, щоб отримати потрібну оцінку
- для того, щоб не здавати лабораторні і практичні роботи
- для того, щоб не робити особисто курсову чи дипломну роботу
- це був «знак вдячності»
- в мене не було вибору, я діяв під тиском вимог викладача.

Дали відповідь на це запитання 27 (56%) з 48 респондентів, які відповіли, що робили недоброчесні дії для того, щоб отримати потрібну оцінку 81,5% та по 11,1% в «знак вдячності» і для того, щоб вступити до ЗВО (рис. 5).

Якщо Ви особисто робили щось з вище переліченого, то з якою метою?

Рисунок 5 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

5. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «В який спосіб можна дізнатися про існування можливості «купити» оцінку?». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- від самого викладача
- від старости
- від методистів, лаборантів тощо
- від студентів старших курсів
- від своїх сокурсників
- не володію такою інформацією

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 6.

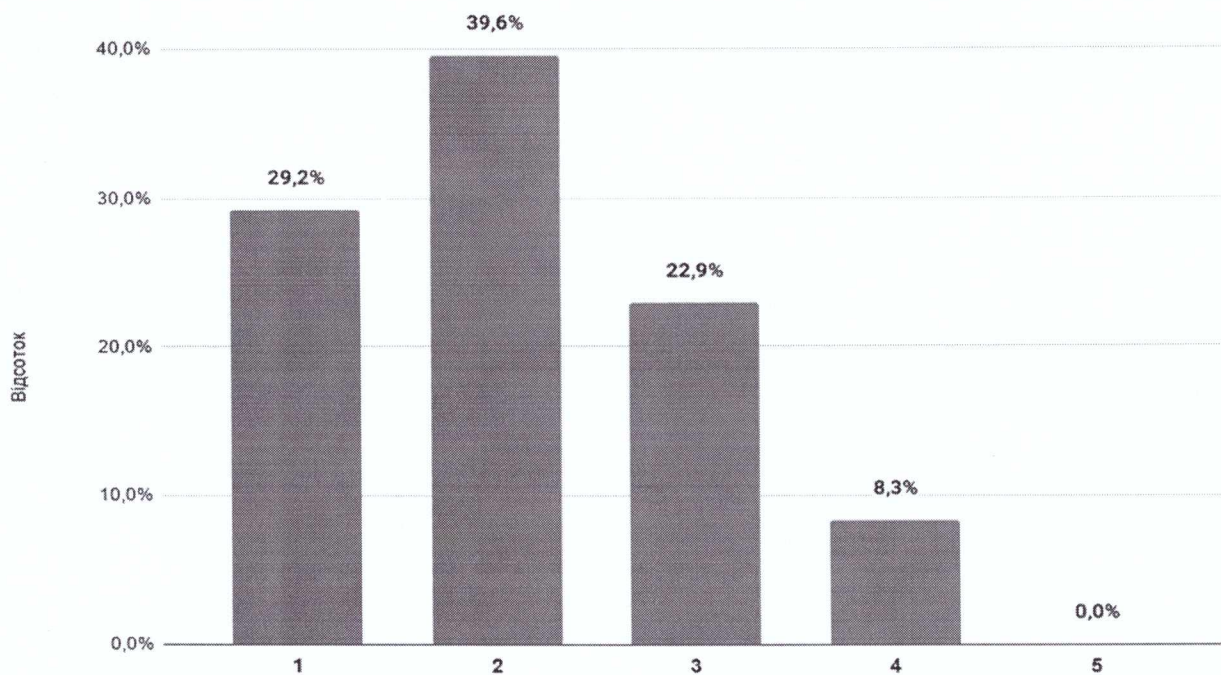

В який спосіб можна дізнатися про існування можливості «купити» оцінку?

Рисунок 6 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

З рисунку 6 видно, що 83,3% здобувачів вищої освіти не володіють інформацією щодо існування можливості «купити» оцінку, 12,5% вказують – від студентів старших курсів.

6. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Оцініть як часто Вам доводилось зустрічати повтори тем на різних дисциплінах (на шкалі від 1 до 5, де 1 – взагалі не доводилось, 5 – дуже часто)». Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 7.

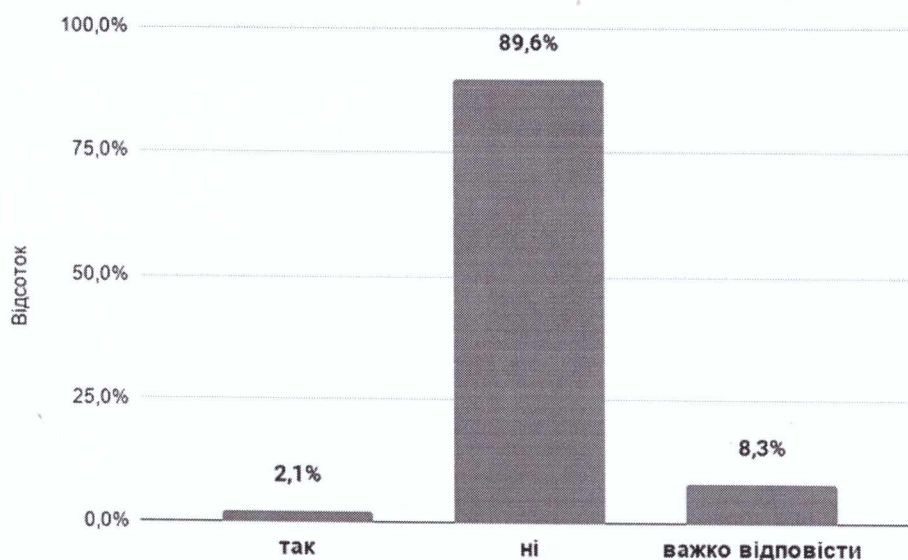

Оцініть як часто Вам доводилось зустрічати повтори тем на різних дисциплінах (на шкалі від 1 до 5, де 1 – взагалі не

Рисунок 7 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

Аналіз рисунку 7 показує, що 29,2 % здобувачів вказали, що взагалі не доводилось зустрічати повтори тем на різних дисциплінах. Чотири здобувача ОС «Бакалавр» (з них 1 – 3 курс і 3 – 4 курс) відповіли «4-часто» - 8,3%. На цей результат необхідно звернути особливу увагу при перегляді робочих програм навчальних дисциплін перед наступним начальним роком та при ухваленні на засіданні кафедри та методичній комісії факультету.

7. На питання «Чи доводилося Вам писати однакові роботи для різних дисциплін?» респонденти відповіли, що не доводилось 89,6% (рис. 8). Один здобувач 3 курсу (2,1%) відповів, що він писав однакові роботи для різних дисциплін.

Чи доводилося Вам писати однакові роботи для різних дисциплін?

Рисунок 8 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

8. На питання «Чи доводилося Вам слухати курс (окремі теми) з академічного письма/академічної доброчесності?» 52% респондентів різних курсів відповіли, що не доводилось, та 48% відповідно «так».

9. На питання «Як Ви оцінюєте власне навчальне навантаження впродовж цього семестру?» здобувачі вищої освіти всіх курсів навчання відповіли 43,8% - помірно навантаження і 31,3% - скоріш надмірно (рис. 9). Вкрай надмірно вказали шість здобувачів ВО (10,4%) в основному 1 і 4 курсів.

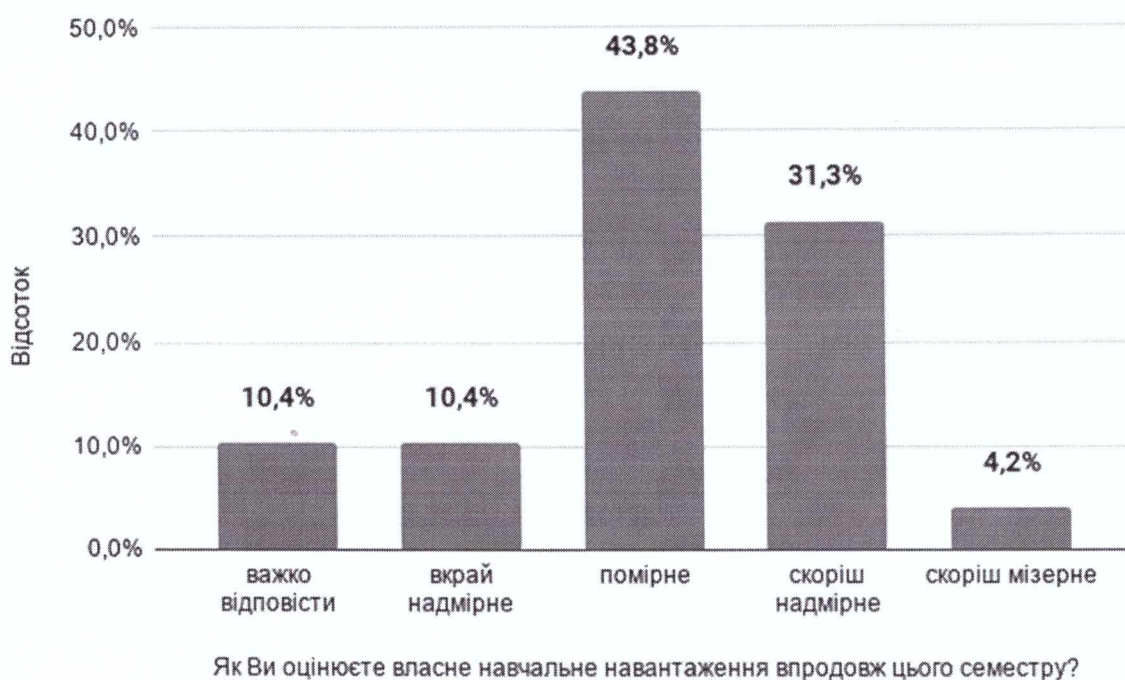

Рисунок 9 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

10. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Коллективи яких кафедр, на Ваш погляд, є взірцем доброчесності та дотримання професійної етики?» (кількість відповідей не більше трьох). Дали відповіді 46 з 48 респондентів, результати опрацювання яких наведені на рисунку 10.

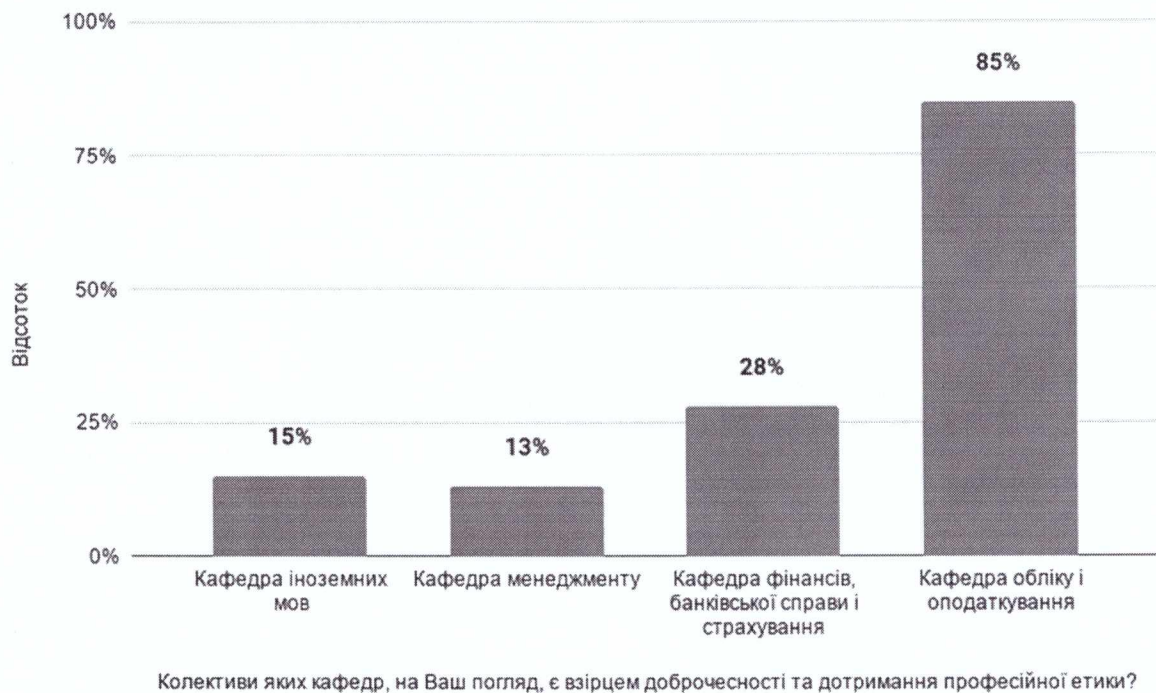

Рисунок 10 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

На рисунку 10 не показані кафедри, які отримали 4%: цивільної безпеки, суспільногуманітарних наук.

Аналіз результатів опитування показує, що кафедру обліку і оподаткування вказали 85% здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр», як взірець доброчесності та дотримання професійної етики.

Висновки

Зусилля університетської спільноти ТДАТУ спрямовані на запобігання, перешкоджання та зупинення проявів академічної недоброчесності. Результати щорічного опитування студентів дають змогу моніторити стан обізнаності студентів і викладачів в цьому питанні дозволяють зробити відповідні висновки, які рекомендується взяти до уваги робочою групою при оновленні ОПП «Облік і оподаткування» першого рівня освіти на 2021-2024 рр.

Результати опитування підтвердили високий рівень організації освітнього процесу, академічної доброчесності серед здобувачів та викладачів ТДАТУ, що говорить про реалізацію на високому рівні ОПП «Облік і оподаткування» для першого (бакалаврського) рівня освіти. За результатами опитування викладачам, студентам та допоміжному персоналу спеціальності «Облік і оподаткування» першого (бакалаврського) рівня освіти рекомендовано:

- проведення тематичних бесід на кураторських годинах, щодо розуміння

студентами (особливо першого курсу) зобов'язань й відповідальності при порушенні принципів академічної доброчесності;

- періодично аналізувати інформацію з відкритих джерел і електронних ресурсів щодо практики запобігання порушення академічної доброчесності у вітчизняних і закордонних закладах вищої освіти і винести результати аналізу окремими питанням на засіданні робочої групи та кафедри обліку і оподаткування ;
- доводити до відома студентів, викладачів та допоміжного персоналу результати моніторингу академічної доброчесності в ТДАТУ імені Дмитра Моторного;
- враховувати результати моніторингу стану дотримання академічної доброчесності при оновленні ОПП на 2021-2024 рр. та обговорення основних положень Кодексу честі, Антикорупційної програми та Положення про запобігання плагіату в ТДАТУ.

Гарант ОПП «Облік і оподаткування»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Дар'я ТРАЧОВА

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н, доцент

Радміла СКЛЯР